

Szociális egyenlőtlenségek a pandémiával összefüggésben

Schweizerisches Gesundheitsobservatorium (OBSAN)

OBSAN BULLETIN 04/2024 (8 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, pandémia, koronavírus, COVID19, szociális egyenlőtlenségek, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.obsan.admin.ch/sites/default/files/2024-08/obsan_bulletin_2024_04_d.pdf

- Összefüggés áll fenn a képzettség és a COVID19 súlyos lefolyása között. Ez az összefüggés az oltóanyag korlátozott rendelkezésre állása szakaszában fokozódott.
- A szűkös lakáskörülmények, a sok kontaktussal járó foglalkozások, az alacsony követelményszint, valamint a korlátozott idő- és térbeli rugalmasság magas kockázattal társulnak.
- A hátrányos helyzetű csoportoknak idejében nyújtott célirányos információ, valamint a védőintézkedések szigorítása és a munkahelyi oltási lehetőség hozzájárulhatnak a szociális egyenlőtlenségek csökkentéséhez a jövőbeli pandémiák idején.

A szociális egyenlőtlenségek mechanizmusai a pandémiák idején

Bambra és mt. (2022) szerint az újonnan fellépő fertőző betegségeknél tipikusan négy mechanizmus vezet egészségi következményekkel járó egyenlőtlenségekhez, amelyek a COVID19-re is érvényesek:

- Az expozíció egyenlőtlen kockázata: Ebben a tekintetben a foglalkozási különbségek állnak előtérben. A COVID19-pandémia idején az intenzív kontaktusokkal járó kereskedelmi és egészségügyi foglalkozások társultak az expozíció magasabb kockázatával. Ez minden olyan foglalkozásnál fennáll, amelyeknél nincs lehetőség a home office-ra.
- A fertőződés egyenlőtlen kockázata: A COVID19-pandémia idején a fertőződés kockázata hátrányos helyzetű településrészekben és szűkös lakáskörülmények között magasabb volt, mint privilegizált környezetben. A viselkedésbeli különbségek, a védőintézkedések be nem tartása további különbségekkel járnak.
- Egyenlőtlen hajlamosság a megbetegedésre: A kórelőzmények és a krónikus stressz egyenlőtlenségekhez vezetnek a betegségre való hajlamosság tekintetében. COVID19 esetén pl. a krónikus légúti megbetegedések kockázati tényezőt jelentek a súlyos lefolyás vonatkozásában. Ezek hátrányos szociális helyzetű csoportoknál elterjedtebbek, mint privilegizáltaknál.
- Egyenlőtlen hozzáférés: Az egészségügyi szolgáltatásokhoz, többek között prevenciók eljárásokhoz, oltásokhoz kellő időben való hozzáférés a hátrányos szociális helyzetű csoportok és etnikai kisebbségek számára a szegénység, diszkrimináció, vagy nyelvi és kulturális korlátok miatt gyakran nehézségekbe ütközik. COVID19 esetén ez a betegség súlyos lefolyását eredményezheti.